



Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

185
N=47

ԷՊԷՏԻ ՀԱՅԱԹ

ԷՍԷՐ Ի

Փրօճ. Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سنک ۱۶ ذی الحجہ ۱۳۲۲ و ۸ شباط
۳۲۲ تاریخلی و ۶۸۸ و ۱۰۳۵ نومرولی رخصتنامہ سیلہ نشر اولتشددر

Մեաքիֆի Պայսլ Հաուստա 'իպատեր հտեճ
ճեմա'ար բարաֆընտոն քեովիյե օլունարագ
բապ' օլունմըլ տըր

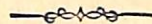
Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱ՛Ա Ի Ա. ՅԱԿՈՒՔ ՊՅԱՃԵԱՆ

1905

2 004

ԷՊԷՏԻ ՀԱՅԱԹ



ԷՍԷՐ Ի

ՓՐՕՑ. Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۱۶ ذی الحجہ ۳۲۲ و ۸ شباط
۳۲۰ تاریخلی و ۶۸۸ و ۱۰۳۰ نومرولی رخصتنامہ سبلہ نشر اولمخدر

Մեաքիֆի Պայպլ Հաուստա 'իպատեք Էտեկն ճեմա'աք
բարաֆընտան բեափիյե օլունարագ բապ' օլունմըլ տըր

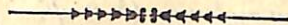


Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱՆ Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1905

ԷՊԷՏԻ ՀԱՅԱԹ



«Էպետի հայար սեւ եայրնը Հագգ Ալլահը վէ իրսայ էյետիլին Յիսուս Քրիստոսը պիլմէք տիր :» Յով. 17. 3 :

Բապպըմը Յիսուս Քրիստոս ատէմէրի էպէտի հայաթա տալէթ էյլէտի : վէ օլ հայաթըն սըրը նէ օլտըղընը պու սօն տու'ա սընտա էսասը քէլամ իթթիխաղ էթատիլմիզ պէթտէ իյղահ էյլէմիշ տիր :

Էպէտի հայաթ Ալլահը վէ Քրիստոսը պիլմէք տիր :
Իմտի էվլէլա էպէտի հայաթ թա'պիրինին մա' նասընը անլայալըմ : Պու թա'պիրէ 'ուսուս մէն սօնու կէլմէյերէք պէր տէվամ եաչա մագլըզ անլաշըլը : Ֆագաթ կերէք Բապպըմը Յիսուս Քրիստոս վէ կերէք առաքեալը լար էպէտի հայաթա միլ մինլէրին եալընը միւսթագպէլտէ տէյիլ, անճագ պու 'էօմրտէ տախի նա'իլ օլաճագլարընը պէյան էթմէքլէ մէգքիւր թէսավվուրըն տօղրու օլմատըղընը կէօսթէրմիշ օլույօրլար : «Պանա իման էտէն էպէտի հայաթա մալիք տիր» տէտի Բապ-

պըմըզ, (Յովհ. 6. 47) եա՛նի շնորհ մալիք տիր: “Պու շէյլերի սիզ իպն Ուլլահըն իսմի- նէ իման էտէնլերէ եազտըմ քի էպէտի հա- յաթա մալիք օլտըղընըզ պիլէսինիլ” տէյօր Յովհաննէս առաքեալ, (1 Յովհ. 3. 13) եա՛- նի շնորհ մալիք օլտըղընըզ: իմտի էպէտի հայաթ պու ՛էօմրտէ իքէն մալիք օլունաճազ պիր շէյ իսէ, տէմէք օլուր քի օլ հայաթըն էպէտիլիյի եալընըզ ֆարսէնէտէյիլ, անճազ էւֆրէն տիր տախի: Նէսնէլերին պէօյիւքիւ- յիւ սալթ անլերին հաճմը իլէ տէյիլ, պա՛- զէն տէ գըյմէթլերի իլէ թա՛յին օլունըր, շէօյլէ քի պիր քիւչիւք էլմասփարէ մէֆրէթ պիր գայա վարչատընտան պէօյիւք ՛ատտ օլու- նուր: ֆէզալիք հայաթլար տախի պիր՝ միւտ- տէթլերինէ, պիր տէ գըյմէթլերինէ նազարէն թագտիր օլունուրլար: Տէրեատա էֆֆֆ տէնիլէն պիր ճինս հայվանճըզլար պուլունուր, քի սալթ պիր թօրպատան ՛իպարէթ տիրլէր, վէ հա- յաթլարը՝ աչըրպ էօրթիւլէրէք եէյիպ իլմէք- տէն վէ քէնտի ճինպլերինի իպգա էթմէքտէն պաչգա պիր շէյ տէյիլ տիր: Նէ կէօղլերի, նէ գուլաղլարը, նէ սա՛իր հաստէլերի վար, սալթ պիր մի՛տէ տիրլէր, վէ մի՛տէ հայաթընտան պաչգա հայաթլարը եօզ տըր: Եախօտ գայա- լար ալթընտա եաչայան պէօճէքլերի, գուրտ- լարը ալ: Անլեր օլ գարանըրդ քէօչէտէ եէրլէր իչէրլէր, տօղուպ էօրլերլէր, վէ լամիսէ կիպի պիր իքի հաստէլերինէ քէնտիլերի



38740-67

խարիճի՛ ալէմէ պաղլայան պիր վասըթալարը եօզ տըր: Լաքին պիր ճէյրան եա արսլանը ալ: Օ աչըզ հավատա հէր թարաֆա գօչար, կէօղ, գուլազ վէ էմսալի ա՛ղալարը իլէ էթ- ռաֆընտա պուլունան թապի՛աթըն քէյֆինի չըգարըր: Պիր տէ ատէմէ պազ: Անըն տա- խի միւթէնէվլի՛ հաստէլերի պուլունուպ, ան- էր իլէ թապի՛աթըն զէվգինի չըգարարգտան մա՛տա, հիւսնի, աճէնիլի, հագիգաթը վէ քէ- մալը կէօրէն գուլվէթլերէ մալիք օլմաղլա կէնիչ պիր մէյտանտա կէղէր. տահա չօզ շէյ- լերին քէյֆինի չըգարըր:

Իմտի պու ֆարգըր մէվճուտլարը պիրի պիրի իլէ մուգայէսէ էտէճէք օլուր իսէք՝ կէօրիւր իզ քի անլերին՝ ա՛յնի միւտտէթ զար- ֆընտա եաչատըզլարը հայաթլար եէքտի- կէրլէրինէ միւսավի տէյիլ տիրլէր: Պիր հաֆ- թալըզ պէօճէք ՛էօմրիւ պիր հաֆթա- լըզ էֆֆֆ ՛էօմրիւնտէն պէօյիւք տիր. պիր հաֆթալըզ ճէյրան ՛էօմրիւ պիր հաֆթա- լըզ պէօճէք ՛էօմրիւնտէն կէնիչ տիր. պիր հաֆթալըզ ինսան ՛էօմրիւ պիր հաֆթալըզ, պլիլ, պիր տէհրլիք հայվան ՛էօմրիւնտէն ու- ղուն տըր:

Պու ֆարգ ատէմլերին ՛էօմրիւնտէ տախի կէօրիւլմէքտէ տիր: Պա՛ղը ատէմլեր կիւ- նիւն նըսֆընը ույգու իլէ կէչիւրիպ օլ պիր նըսֆընտա իսէ եէյիպ իլմէքտէն վէ պիր քէօչէտէ օթուրուպ թիւթիւն իլմէքտէն պաչ-

գա պիր իշ թուժմազլար, պաշգալարը իսէ վազթլարընը 'իլմի քէշֆիլյաթլէ, եախօտ քէնտի նէվ'ինտէն օլան սա'իր ատէմլէրէ խլումէթ վէ խայր էթմէ քլէ իմրար էտէրլէր: Պա'զըլարը Մաթուսաղանըն 969 սէնէլէր միւրուր էտէն 'էօմրիւ կիպի դուրու վէ մէնֆա'աթսըզ սէնէլէր կէչիրիլլէր, պաշգալարը իսէ Պօղոս առաքեալընքի կիպի մէշըու վէ տօղուն 'էօմր իմրար էտէրլէր: Մաթուսաղանըն 'էօմրիւ պօյունա ուղուն աըր, Պօղոսընքի էնինէ տօղու վասի' տիր, վէ հագիգաթը հալտա Պօղոսընքինին էնի Մաթուսաղանըն քինին պօյունտան տահա զիյատէ կէնիշ տէյի'լ մի տիր:

Իմտի տէմէք օլուր քի ինճէ վէ զէպուն 'էօմրլէր վար, վասի' վէ տօղուն 'էօմրլէր վար, վէ հայաթլար ուղունլուզլարընա կէօրէ պիրի պիրինտէն թէֆրիգ օլունտըզլարը կիպի էնլէրինճէ տախի թէֆրիգ օլունուրլար, վէ պու սօնրաքի ֆարզը թա'յին էտէն շէյ անլէրին Ռաբի'նի տէյիլ անճագ Քալի'նի տիր:

Վէ իշթէ էպէտի հայաթ տէմէքլէ հէմ պօյու ուղուն հէմ էնի վասի' օլան հայաթ տէմէք իաթէնիլիր. էօյլէ պիր հայաթ քի անըն զէմանիտի տէ էպէտի օլարն. անըն հէր պիր տագըգէսինտէ պիր էպէտիլիք եաշանըլարն, եա'նի օ' էպէտի գըյմէթէ մալիք օլարն:

Լաքին հայաթըն Քալի'նի ղե' ին Ռա'յին օլունտար

Ատէմ' պիլէն, տույան վէ իշէյէն պիր վարըգ օլմազլա, անըն հայաթը պու իւշ շէյլիլէ տօլար, եախօտ պիլմէքլիլիմիզ, տույմագըլըլմըզ վէ իշէմէքլիլիմիզ քիւլլի հայաթըմըզը թէշքիլ էտէրլէր: Վէ 'աճէպա հայաթ քէնտի գըյմէթինի պունլարըն հանկիսինտէն ալըր:

Պա'զըլարըն զաննընճա հայաթըն գըյմէթի անտէ սիւրտիլիլմիլիզ Քալի'նի միգտարը իլէ թա'յին օլունուր: Եմէք, իշմէք, հուզուզաթը նէֆսանիլէյի գանտըրմագ, սերվէթ, 'իլմ, տօսթլուգ, վէլհասըլ հէր նէ շէյ քի պիզէ քէյֆ վէրիր իսէ 'էօմրիւն գըյմէթինի արթտըրըր վէ անը տօլտուրըր տէյիւ տիշիւնիւրլէր: Լաքին պէօյլէլէր եանըլըյօրլար: Նիլէ տէֆա ատէմլէր էն չօգ քէյֆ էթտիքլէրի վագթտա էն պօշ վէ էն կէրէքսիզ պիր 'էօմր կէչիրմէքտէ տիրլէր: Պիր պէքրինին սէրմէսթ օլուպ եաթտըզը վագթ հայաթճա էն ֆագիր, էն 'աճիզ օլտըզը վագթ աըր: Շէհվէթփէրէսթ պիր քիմսէ քէնտի մէսլէքինտէ տէվամ էթտիքճէ թէտէննի էթմէքտէ վէ հայաթը ինսանիլէսինի խրաֆի էթմէքտէ տիր:

Պա'զըլար տա հայաթլարընը էլ վէ Քալի'նի լէնիլէ տօլտուրմազա չալըլըյօրլար: Լաքին սալթ իշ տախի հայաթը' հագիգի գըյմէթլէ կէնիլէնտիրէմէզ: Պիր ատէմ սապահտան ագչամատէք պիր եէրտէն պաշգա պիր

եէրէ թաշ թօփրագ նազլ էթմէքլէ 'էօմ
 րիւնէ գըյմէթ զամմ էտէմէզ: 'էօմրէ գըյ-
 մէթ վէրէն վէ անը կէնիչէնտիրէն շէյ հո-
 ֆէթ տըր: Եա'նի ատէմ, պիլտիյինէ կէօ-
 րէ ատէմ տիր: Հագիգաթ, տույղուլարը-
 մըզա վէ խըտմէթէրիմիզէ տէ գըյմէթ վէ-
 րիր: Չօգ ճինս տույղուլար վար իսէ տէ,
 հագիգաթա միւթապըզ օլան տույղուլար
 գըյմէթլի տիր, վէ եիւքսէք օլան հագի-
 գաթլարտան հասըլ օլան տույղուլարմըզ
 տահա եիւքսէք վէ տահա գըյմէթլի տիր-
 լէր: Չօգ ճինս իչէր կէօրէ պիլիւր իզ. լա-
 քին հագիգաթա միւթապըզ օլան իչէր
 գըյմէթլի տիր. վէ պիր իշտէ նէ գատար
 չօգ վէ նէ գատար եիւքսէք հագիգաթ իզ-
 հար օլունույօր իսէ օլ իշ օլ գատար գըյմէթ-
 լի տիր: Իմտի հէր հանկի պիր ատէմին հա-
 յաթընըն գըյմէթի, հաթթա հէր հանկի պիր
 հայաթըն գըյմէթի անըն պիլտիյի, իճրա էթ-
 տիյի վէ անլէրէ կէօրէ հիսս էթտիյի հագի-
 գաթլարըն միգտար վէ խասսիյէթի իլէ թա-
 յին օլունուր: Ազ հագիգաթ պիլէն ատէմին
 հայաթը տար, չօգ հագիգաթ պիլէնինքի
 կէնիշ տիր: Էնկին հագիգաթլարը պիլիպ
 եաշայանըն հայաթը էնկին վէ զէպուն, եիւք-
 սէք հագիգաթլարը պիլիպ եաշայանըն հա-
 յաթը եիւքսէք վէ տույղուն տըր: Պիր ա-
 տէմ եէյիպ իչմէքտէն եիւքսէք պիր հա-
 գիգաթ պիլմէզսէ, անըն օպուր վէ մէյիօր

հայաթընտան կէնիշ պիր 'էօմրիւ օլմազ. եա-
 խօտ 'իլմ ու հիքմէթ հագիգաթլարը իլէ
 օղրաշըյօր իսէ անըն հայաթը պիր ֆէյլի-
 սուֆ հայաթը օլուր. ատէմլէրին գըյմէթ ի
 զաթիյէսինի անլար, վէ անլէրէ մուհապպէթ
 իպրազ էթմէյի պիլիւր իսէ, սէվէն պիր հա-
 յաթ եաշար. հայվանի մուհապպէթտէն
 պաշգա պիր շէյ պիլմէզ իսէ հայվանի հայաթ
 եաշար, խայրխահանէ մուհապպէթ կէօս-
 թէրիսէ ինսանի հայաթ եաշար: Վէլհասըլ,
 ատէմին հայաթը պիլմէք, տույմազ վէ իճրա
 էթմէքտէն 'իպարէթ օլտըղը հալտա, օլ հա-
 յաթըն թապի'աթ վէ խասսիյէթիյի պիլտի-
 յի վէ 'էօմրիւնտէ իճրա վէ իզհար էթմէք
 իսթէտիյի հագիգաթլար թա'յին էտէր:

Պու սէպէպտէն Բապպըմըզ էպէտի հա-
 յաթը թահտիտ էտէր իքէն, օ՝ Ալլահը վէ
 ֆրիստուր պիլմէք տիր տէմիշ իսէ, զայէթ
 'աղիմ վէ էսասի պիր նէֆս 'իւլ էմր իֆա-
 տէ էյլէմիշ տիր. զիրա էպէտի օլան Ալլա-
 հը պիլմէք պիլթթապի' էպէտի գըյմէթէ
 մալիք օլան պիր հայաթ եա'նի էպէտի հա-
 յաթ տէմէք օլուր:

Լաքին Ալլահը րեւէ+ Կ՞ րեր:

Ալլահը պիլմէք, պիր ֆէյլէսօֆ կիպի օ-
 թուրուպ Ալլահ հագգընտա տիւչիւնմէք, է-
 սէրտէն սէպէպէ, մագսէտտէն գասիտէ կիթ-
 մէք, վէ մէնպա'ը 'ալէմ հագգընտա օլուր
 օլմազ շէյլէրի խէյալ էթմէք տէյիլ տիր: Ալ-

լահը պիլմէք տէտիյիմիզ, պիզ քէնտիմիզի
 Ալլահա նազարէն պիլմէք, Ալլահա նազարէն
 տույմագ վէ Ալլահա նազարէն իշլէմէք տիր :
 Ատէմ քէնտի քէնտիսինի Ալլահարզ անլսսըն,
 օլ զէման նէ 'աճիզ վէ նէ միւթէնագըզ պիր
 վարըզ օլուր : Եիւքսէք հասրէթլէր վէ ալ-
 չագ Ֆիքրլէր, էպէտի իտէալլար վէ զէմանի
 իճրա'աթլար, իլահի գուվվէթլէր վէ շէյթա-
 նի սիյրէթլէր, էօլմէզ արզուլար վէ էօլէն
 ճէսէտլէր : Պո՞ւ մը տըր քեա'ինսթըն սեր-
 էֆրագը օլան ինսան : Անը զապթ ու իտարէ
 էտէն տույղուլարա տիգդաթ էյլէ : Եէմէք
 իշմէք, շէնվանի տույղուլար, պագ, միլիօն-
 լար պունլարտան մա'տա նէ տիւշիւնիյօրլար :
 Պունլար իսէ սահրա վուհուշընըն հայաթընը
 թէշքիլ էտէն շէյլէր տէյի'լ մի տիր : Հաթթա,
 պունտան տահա էնկին տույղուլար, մէսէլա,
 հասէա, բիյա, դուրուր, թամա' վէ սա'իրէ
 տախի էօ'գ մը տըր : Ատէմլէրին իճրա'աթընա
 պագ. սապահտան ագշամա գատար շէօփ
 չափըթ իլէ էյլէնէն շօճուգլարտան ֆարգըմըզ
 նէրէտէ տիր : Թիւրապի իզ կիպի թօփրագ
 իլէ օյնայօրըզ վէ զէմանի իզ կիպի կէշիճի շէյ-
 լէր իլէ դանա'աթ էտիյօր իզ :

Լաքին պիր տէֆ'ա ատէմ քէնտի քէն-
 տիսինի Ալլահա նազարէն կէօրիւպ Անըն իլէ
 անլսսըն. օլ զէման պագ, նէ 'աղիմ պիր
 թէպէտտիւլ մէյտանա կէլէճէք տիր : Պի'լ քի
 սէն ճանսըզ թապի'աթըն բուհարզ էսէրի տէ-

յիլ, անճագ 'ալիմ օլան Ալլահըն քէնտի սու-
 ըթիւնտէ խալզ էյլէտիյի բուհանի պիր զաթ
 սըն. պի'լ քի Ալլահ սէնի քէնտի հալինէ
 թէրք էթմէմիշ, անճագ սէնի էլան իրշատ է-
 տէր վէ քէնտի իրատէթիւնի սանա քէշֆ է-
 տէր. պի'լ քի պու 'էօմրիւ սէնին 'ագլընա
 կէլտիյի սուրէթլէ տէյիլ, անճագ Ալլահըն է-
 պէտի վէ 'ալիմ իրատէթ վէ թէտապիրինէ
 կէօրէ Եաշամալըսըն. պի'լ քի սէն պու կիւն
 Եաշայըպ Եարըն մահվ օլան պիր էսէր տէյիլ
 սին, անճագ սէնին ալըն իւզէրինէ էօլիւմ
 սիւզիւք միւհրի պասըլըզ օլմաղլէ մէզար-
 տան էօթէտէ, պու տիւնեա հայաթընտան
 տահա հագիգի պիր 'էօմր Եաշայաճագսըն.
 պի'լ քի քէնտիսի կէօրիւնմէզ լաքին սէնի
 կէօրիւր օլան, քէնտիսի լէմս օլունմագ, լաքին
 քէնտիսինի հիսս էտէր օլաղըն պիր հուզուր,
 Եա'նի Ալլահ, սէնի հէր թարաֆտան իհա-
 թա էթմիշ օլարագ սէնին հայաթըն Ոյնտէ
 վէ Անըն վասըթասըյլէ քէմալ պուլուր.
 պունլարը պի'լ, վէ իրատէթիւնի հիւսնի բի-
 զան իլէ պու թէտապիր վէ 'ալագալարա թէս-
 լիմ էյլէ, օլ զէման պագ, հայաթընըն մա-
 նա' վէ գըյմէթիւնճէ նէ պէօյիւք պիր թէ-
 պէտտիւլ մէյտանա կէլիր : Սէնին քիւ-
 չիւք հայաթըն Ալլահըն էպէտի հայաթը իլէ
 պիրլէշիր, գըյմէթլէնիր, պէօյիւր, էպէտի
 օլուր :

վէ թարիխի պէշերի թա իպթիտատէն

պէրու թէնվիր էտէն վազը՛ա պու, եա՛նի
 ատէմին Ալլահա օլան՝ ալազասը օլմամը մը
 արը: Ատէմ՝ պաշընը դալարը պ սէմայա պա-
 գարագ, “Ալլահ” տէյէլիտէն պէրու հայալա-
 նաթտան թէֆրիդ օլունմը տըր: Աթվար վէ
 ակալազը իչին իրատէթ ի իլահիյէ նէ օլտը-
 զընը սիւ՛ալ էթմէյէ պաշայալըտան պէրու
 քէնտի րուհունտա էօյլէ պիր՝ ուլուվվ վէ
 գուվվէթ հիսա էյլէմիչ տիր քի, սահրա վու-
 հուշընտան էպէտէն այրըլմը, վէ հայաթըն-
 տա էպէտի պիր գըյմէթ հիսա էթմէյէ պաշ-
 լամը տըր:

Պէլի, Ալլահը պիլմէք էպէտի հայաթ տըր:
 Լաքին էսասը քէլամըմըզտա պունա պիր
 շէյ տահա՛ իլավէ էտիլիօր:

“Էպէտի հայաթ սէն եալընըզ հագգ Ալ-
 լահը վէ իրսալ էյլէտիլին Յիսսա՛ Քընսսալ պիլ-
 մէք տիր:”

Լաքին ֆրիստոսը պիլմէք նի՛չին էպէտի
 հայաթըն շարթը տըր: Պու սիւ՛ալա ճէվա-
 պէն տէրիզ. — Չիւնքի եալընըզ հագգ Ալ-
 լահը պիլմէք հայաթը էպէտիյէլի թէ՛մին
 էթմէյօր: Ճինս ի պէշերին տին թարիխինէ
 արիգգաթ էտէլիմ: Օրատա նէ՞ կէօրիւյօրըզ:
 Փութփէրէսթ՝ ալէմինի սալթ թաշա, օտունա
 իպատէթ էտէն պիր զալէպէլիք զանն էթմէ-
 յէլիմ: Անլէր օլ սուրէթլերին, օլ սանէմլերին
 արգասընտա, հագիգի օլան Ալլահը կէօրմիւշ
 տիրէր: Եունանիլէր “Նամա՛լիւմ օլան Ալլա-

հա” մէզպահ եալիտըզարը կիպի, Պրահմին-
 լէր Պիր Մէնպա՛ա, իրանիլէր էհրէմէնէ ֆա-
 իդ օլան խայր իլահը Հիւրմիւղէ, Մըսրիլէր
 “Էր Ալլահա, Ամէրիգանըն գատիմ էհալիսի
 օլ կէօրէմէտիլլէրի լաքին հուզուրընը հիսա
 էթտիլլէրի վէ թասվիրինի եալիամատըզա-
 ըր, լաքին իպատէթ՝ արզ էթմէք կէրէք օլ-
 տըզարը “Էր Զաթա իման վէ տու՛ա էթ-
 տիլէր, վէ արալարընտա Լաօցի, Պուտտա,
 Սօգրատ վէ էմսալի պասիրլէր զուհուր էթ-
 տիլէր: Պունլար հագգ օլան Ալլահը պիլ-
 տիլէր: Լաքին՝ աճէպա նի՛չին պու գատար
 հագիգաթլար իլէ պէրապէր, օլ տինլէրին
 թապիլլէրի եինէ տէ հայաթը էպէտիյիյէ
 սալիք օլամամը տըրլար: Չիւնքի Ալլահը
 պուլմուշլար, լաքին ֆրիստոսը պուլամամը ի-
 տիլէր:

Ալլահը պիլմէք, քիւլի հայաթըմըզըն
 եա՛նի պիլմէք, տույմագ վէ իչլմէքլիլիմի-
 զին Ալլահ իլէ հագիգի՛ ալազատա պու-
 լունասը տըր տէմիչ իտիր: Վէ իչթէ օլ
 փութփէրէսթ տինլէրին միւշքիլաթը շուրա-
 տա օլմուշ տըր քի Ալլահըն մէվճուտիլլէրինի
 վէ ինսանլարըն անա մէրպուլթիլլէրինի վէ նիչէ
 ալազալարընը անլամը իսէլէր տէ, պու՛ալա-
 գանըն նէ սուրէթլէր իրմալ էտիլլէճէլինի քէշֆ
 էտէմէմիչ իտիլէր: Պու սէպէպտէն եա
 Պրահմինլէր կիպի Փանթէլիսթ (Համայնսսոսսաթ-
 էս) օլմուշլար, եա Պուտտապիլլէր կիպի

միւնդէվի օլմուչլար, վէլհասըլ ճիւմէսի տէ
պիր թաղըմ՝ իթիգատաթ ը պաթըլէյէ տիւ-
չար օլմուչ տըրլար:

Ալլահը պիլմէք հայաթ ը էպէտիյէ օլմագ
իչիւն ինսան Ալլահ իլէ միւչարէքէթ էտիպ
պիւթիւն հայաթընը Ալլահըն հուզուրը իլէ
տօլտուրմանըն եօլունը տա պուլմագ կէրէք
տիր: Վէ իչթէ ֆրիստոս «թարիգ, հագի-
գաթ վէ հայաթ» օլտըղը իչիւն, ատէմ Ալ-
լահը պիլմէքլէ պէրապէր ֆրիստոսը տա պիւ-
մէլի տիր քի հայաթ ը էպէտիյէյէ մա-
լիք օլա:

Քրիստոս ատէմլէրի Ալլահ իլէ պաղլա-
յան հալգա, Ալլահը ատէմէ կէթիրէն վէ
ատէմի Ալլահա եիւքսէլտէն ֆեահին ի 'ա-
զամ տըր: Քրիստոս Ալլահըն ատէմէ թէ-
նէզղիւլ էթմէսի, ատէմտէ սաքին օլմասը
տըր: Քրիստոսըն հայաթը Ալլահլանմըջ օ-
լան ինսանիյէթ հայաթը տըր, եախօտ ին-
սանտա Ալլահ հայաթը տըր. եա'նի ատէմ-
տէ էպէտի հայաթ տըր: Վէ իչթէ պու սէ-
պէպտէն ֆրիստոսըն հայաթընըն սըրրընա
վագըֆ օլմագ, օլ էպէտի հայաթըն սըրրը-
նա վագըֆ օլմագ տըր, վէ ֆրիստոսը պիւ-
մէք էպէտի հայաթ տըր: Փուլթիէրէսթ
տիկլէրինին արայըպ տա պուլմամատըլարը
մու'ամմա պուրատա հալլ օլունուր: Ատէմ
Ալլահ իլէ նա'սըլ իչթիրաք էտէ պիլիր: Պու
սիւ'ալա ճէվապ վէրմէք իչիւն թախմիկեր

էթմէք վէ խայալա իճպար էթմէք լազըմ
տէյիլ տիր: Պունուն վիէք սատէ պիր եօլը
վար տըր: Յիսուս ֆրիստոսըն 'էօմրիւնիւ ալ,
անը անլա, օրատա ինսանի 'էօմրտէ իլահի
հայաթ կէօրիւրսիւն: «Կիթ, սէն տէ էօյլէ
եալի», վէ սէն տախի էպէտի հայաթա մալիք
օլուրսըն: Նէ գատար սատէ պիր մէսէլէ:
Քրիստոսը պիլ, վէ պու պիլկի սէնտէ էպէ-
տի հայաթ օլուր:

Վէ շիմտի տէօնիւպ պիր դաչ տագիգա
օլ աճայ'իպ 'էօմրէ պագալըմ, օրատա պիղէ
էպէտի հայաթ օլաճագ նէ կէօրիւր իղ:

1. Յիսուս ֆրիստոստա Ալլահը ինսան նա-
չարէն փօղրոս պիւ 'ալագատա կէօրիւր էլ: Շու գար-
չըմտա կէօրտիլիւմ քիմսէ քի'մ տիր: Պէ-
նիմ իլէ նէ 'ալագասը վար տըր. անը պիւ-
մէլի իմ քի անըն իլէ անա կէօրէ մու'ամէլէ
էտէյիմ: Վագա'ա ատէմ շու ա'լէմտէ պիր
ըուհանի գուվվէթ հուզուրընտա տուրաղընը
հիսս էտիյօր: Լաքին պու գուվվէթ նէ տիր վէ
քի'մ տիր: Ալլահըն գուտրէթ վէ հիքմէթինէ,
նուֆուզ ու հիւքիւմէթինէ ատէմին տէյէճէյի
եօգ. լաքին Անտէն գօրգսը'ն մը, Անը սէվսի'ն
մի: Անա տօղրու եագլաչսըն մը, Անըն հուզու-
րընտան ֆիրար էտիպ կիղլէնսի'ն մի: Անը
էօրէնսի'ն մի, եօգսա 0 պիլինմէզ պիր ֆ.
մի տիր: Տինլէրին իչի Ալլահա ատ գօմագ
օլմուչ տըր: Անա պինլէրճէ ատ գօմուչլար,
լաքին տահա ատընը պուլմամըլար: Քրիս-

տոս կէլտի, վէ տէտի, “ՓէՏէր:” Իշթէ
 ատը, իշթէ զաթը: Քէնտինտէն էվվէլ Աւ-
 լահա Փէտէր տէյէնլէր օլտը. “Չէվս Փա-
 թէր.” “Ճիւվիթէր” վէ սա՛րէ: Լաքին Յի-
 սուսըն պու իսմէ վէրտիյի մա՛նա, քիւլլիյէն
 եէնի վէ ա՛ճայիպ տիր: Օլ պիր տինլէրտէ
 “Փէտէր” հիւրմէթ, ՚իզգէթ վէ մէրպուլթի-
 յէթ կէօսթէրիր. Քրիստոստա իսէ Օ “Ապ-
 պա, Փէտէր” տիր. եա՛նի էվտէ պիր էվլա-
 տըն մուհապպէթ վէ թէսիմիյէթլէ գուլլանտը-
 զը իսմ, Ալլահ Փէտէր, եա՛նի սէվէր. սէվէր,
 Լաքին ուղադտան ուղադա տէյիլ, Օ՝ միւս-
 րիֆ էվլատը արայըպ պուլմադ իշիւն թէ-
 նէզգիւլ էտէր, էլէմ չէքէր, վէ անը, եա՛-
 նի կիւնահ. քեար ինսանը պաղըրնա պասմատըգ-
 ճա ըահաթ էթմէզ: Քրիստոս պուլնը տէտի՞
 մի, պու հադիգաթը՝ էօմրիւնտէ եաչատը՞ մը:
 Պէլի, Քրիստոս հէմ քէնտիսի պուլնա ինան-
 տը, հէմ տէ ատէմլէրի պուլնա ինանտըրտը:

2. Քրիստոստա ինանը Ալլահ նաւրէն Գօլ-
 ըոս պիւ ՚ալտիս կէօրիւր էչ: Ինսան նէ՞ տիր:
 Ալլահըն մախլուգը, Ալլահըն գուլու, Ալլա-
 հըն թէպա՛ստը, կիւնահ սէպէպիւնտէն Աւ-
 լահըն խասմի տիր: Իմտի անա գըլմէթ վէ-
 րէլիմ մի, վէ՞րմէյէլիմ մի. անա ՚իզգէ՞թ մի
 վէրէլիմ, անը թագպի՛հ մի էտէլիմ. անըն
 իշիւն իւմիտ մի էտէլիմ. եօգսա անը թէ՞րը
 մի էտէլիմ: Պրահմին տէտի “Օ՝ էպէտիտէ
 պիր գաթրէ տիր, ՚իւմմանա կէրի կիթսին,”

Պուտտա տէտի “Օ՝ պիր խաթա տըր, նիր-
 վանատա եօգ օլտն:” Ատէմ նէ՞ պէօյիւք
 պիր մուամմա՛ տըր: Յիսուս տէտի էվլԱՏ
 ՌիլլՍՀ տըր: Յիսուս քէնտիսի էվլատ Ուլ-
 լահ իտի, վէ էվլատ Ուլլահ հայաթընը եա-
 շատը: Յիսուս ատէմլէրի տէ էվլատ Ուլլահ
 օլտըգլարընա իլլամ էտէ պիլի՛ր մի: Մճայի-
 պը իշթէ պուրատա տըր: Ատէմի Ալլա-
 հըն ՚աղամէթինէ գանտըրմադ գօլայ. ատէ-
 մի քէնտի գօնչուլարընա նիսպէթէն պէօյիւք
 օլտըղընա գանտըրմադ տահա գօլայ տըր:
 Լաքին էվլատ Ուլլահ օլտըղընա գանտըրմադ
 փէք կիւճ տիր: ՚ինտ Ալլահ պէօյիւք օլտը-
 զընա գանտըրմադ միւշքիւ տիր: Հերովգէս
 Ալլահա վէրիլէն ՚իզգէթի քէնտինէ ալտը իսէ
 տէ, պու անճադ ատէմլէրին էօնիւնտէ իտի-
 Քէնտի գալպիւնտէ պիլի՛ր իտի քի քէնտի
 կիւնահ. քեար վէ տէնի պիր պէչէր տիր: Լա-
 քին Քրիստոսը պիլէն Գալիլիա կէօմրիւքճիւ
 վէ պալըգճըլարը քէնտի տէրուլէրինտէ էվ-
 լատ Ուլլահ օլտըգլարընա ինանտըլար: Օ,
 Գալիլեանըն տաղարընտա վէ տէնիզ գըլը-
 լարընտա, չէհըլէրինտէ վէ քէօյլէրինտէ, կէօմ-
 րիւքճիւ վէ կիւնահ. քեարլարա ՚աճայիպ պիր
 փէրտէ իլէ “Սիզ էվլատ Ուլլահսընըզ, լա-
 քին միւսրիֆ էվլատ սընըզ, վէ սիզ եօլուլը
 շալըրմըզ գօյուլլար կիպի փէրիշան տօլալըր
 իքէն Փէտէրինիզ փիլի արայօր, վէ իսմինի-
 զի շաղըրըյօր” տէլինճէ, անլէր օլ սէսի ի-



չիտիցօրլար կիպի փէտէրէրինէ տէօնտիււ
 լէր. վէ օլ սա՛աթտան ՚իթիպարէն էվլատ
 Ուլլահա եադըլըր ՚էօմըլէր եաշատըլար: Սյ-
 նի շէյ օլ վադըթտան պէրու հէր ՚ասրտա
 վուգու՛ պուլմագտա տէյթլ մի տիր: Ալ-
 լագի ճիհէթտէ էն զիյատէ թէտէննի էթմիշ
 օլան հա՛նկի կիւնահքեար Յիսուս ֆրիստոսը
 պիւլիշ. վէ էվլատ Ուլլահ տուլղուսընա վէ
 հայաթընա մալիք օլմամը տըր:

“Հէր քիմ անը գապուլ էթտի իսէ, ան-
 լէրէ, եա՛նի իսմինէ իման էտէնլէրէ էվլատ
 Ուլլահ օլմաղա սէլահիյէթ վէրտի: Յով. 1. 12:

3. Յիսուս ֆրիստոստա իւլլահն ՚իւս-
 լալիւ օլալընէ րօղըր վէ ֆիւթիւլ պիւ ՚իւսադա ան-
 լալիւ րուհանի խէլաս նէ՞ տիր: Ատէմ Ալ-
 լահ իլէ միւշարէքէթ էտիպ նէ՞ օլաճագ
 տըր: Ալլահըն էմըլէրինէ իթա՛թ էթմէքտէն
 պիզէ նէ՞ խայր օլաճագ տըր: Անըն զազա-
 պընտան մասուն օլաճաղըղ. Անըն եարա-
 տըպ հազըրլատըղը ճէննէթէ կիտէճէյիւ, պու
 տիւնեատա վէ ախրէթտէ մէս՛ուտ օլաճաղըղ:
 Պունլար պէօյէ, լաքին ըուհանի խէլասըն
 հէփիսի պո՛ւ մը տըր: Քրիստոսը պիւմէք ըու-
 հանի խէլասըն մա՛նասընը տա ՚աճա՛իպ պիւր
 սուրէթտէ թէպտիլ վէ թէրֆի՛ էթտի: Բու-
 հանի խէլաս նէ՞ տիր. — Ա.Լ.Ը.Ն.Ն. ԻՆՍՏԱՆ-
 ՏԱ, ԻՆՍՏԱՆԸՆ Ա.Լ.Ը.Ն.ՏԱ. ԵԱՆԱՄԱՍԸ տըր —
 իշթէ ըուհանի խէլաս: “Սէն էյ փէտէր պէն-
 տէ, վէ պէն սէնտէ օլտըղըմ միսիլլիւ, ան-

լէր տախի պիզտէ պիւր օլալար. . . քի պիւր
 օլմագըղգտա քեամիլ օլալար:” (Յովհ, 17. 21,
 23:) Պու սուրէթլէ ինսանըն Ալլահ իլէ օլան
 ՚ալագասընըն նէթիճէսի տիւնեատա օլան
 սա՛ատէթլի պիւր հալ տէյիլ, սէմատա Ալ-
 լահտան ուղագ օլան պիւր հայաթ տէյիլ, ան-
 ճագ ատէմտէ օլան Ալլահըն հայաթը տըր:
 Ալլահըն հայաթը իսէ էպէտի հայաթ տըր:
 Պունը Պրահմինլէրին խէլաս թասալվուրը կիպի
 ֆա՛նիէի՛ պիւր խիւլեա տըր զանն էթմէյէիմ՝
 ֆանիթէիսթլէր Ալլահտա զայպ օլմաղը՝ շախսի-
 յէթին, շախսիյէթսիղ օլան պիւր ՚իւմմանտա
 զայ՝ վէ զա՛իլ օլմասը տէյիւ տիւշիւնիւրլէր:
 Քրիստոս իսէ պու խէլաստա շախսիյէթի թէ՞-
 յիտ վէ թէ՞ քիտ էտէր: Ինսան Ալլահ իլէ օլան
 պու ի՛թիգատտա տահա քեամիլ պիւր շախ-
 սիյէթէ մալիք օլաճագ տըր: “Քեամիլ” օլա-
 ճագլար տըր: Պու իսէ Ալլահըն Բուհ իւլ
 Գուտսընըն պիզտէ սաքին օլմասը տըր: Օլ
 Բուհ քի տէհըլէրտէն պէրու հէր պիւր միւ-
 մինին զալպինտէ էվլատ Ուլլահ օլտըղըմըզա
 տա՛իւր ըուհըմըղ իլէ պէրապէր շէհատէթ է-
 տէր: Վէ պուրատա էպէտի հայաթ մէս՛էլէ-
 սի նէ ՚աճա՛իպ պիւր սուրէթտէ հալլ օլունըր:
 Քրիստոսը պիլէն հէր քէս անլար քի հայաթ
 Ալլահը գապուլ էթմէք վէ Ալլահըն հայա-
 (թընը եաշամագ տըր: “Արթըղ պէն եաշա-
 մայօր իմ, անճագ Քրիստոս պէնտէ եաշայօր,”
 Գաղ. 2. 20) Պօղոս առաքեալըն պու թագ-

ըրբի հէր պիր միւ՛մինն ճիտտի թաղրիւ
րի տիր :

4. Յիսուս ֆրիստոստա իեւսքն շարժեց Կուս
տան անկարգէ : Պու բուհանի խելասս պէօյիւք
պիր շէյ, լաքին պունա նա՛սըլ նա՛ իլ օլա պիւ
լերիդ : “Նէ՛ երափմալը իմ քի խելասս պուլա
յըմ” սիւ՛ալը, հէր ատէմին ֆիքրինտէ տօ
ղան պիր սիւ՛ալ տըր : Պէօյիւք պէօյիւք բու
հանի վա՛տլար էթմէք գօլայ, լաքին օլ պէ
րէքէթլէրէ նա՛ իլ օլմագլըղըն շուրութընը,
եօլունը կէօսթէրմէք, ասլ իշ օ տըր : Փուլթ
փերէսթ տինլերինէ պագ . ատէմլէրէ բուհա
նի խելասս նա՛ իլ օլմագ իչիւն նէ՛ չէթին եօլ
լար թավսիյէ էտիօրլար, վէ զանն էտերսին
քի, ինսան շարթլար տահա կիւճ օլտըգճա
տահա զիյատէ շէվգ իլէ անլերի իճրա էթ
մէյէ շալըշըր : Նիչէ խրիսթիյան քիլիսելէր
պիլէ խելասքն շարթընը կիւճլէշտիրմէքտէն
թէլէզղիւզ էթմիշլէր տիր զանն էտէր սին :
Լաքին ֆրիստոսս պագ . Անըն պու խուսուս
տա գօյտըղը շարթա պագ : ֆրիստոսքն ՚էօմ
րիւնտէ վէ անըն իտտի՛տսընճա, խելաս՝ իճ
րա էտիլէճէք պիր իշ տէյիլ, անճագ գապուլ
էտիլէճէք պիր ՚ինայէթ տիր : Ատէմլէր պու
հայաթը իհտաս էտէճէք տէյիլ տիրլէր . ան
ճագ գապուլ էտէճէք տիրլէր : Իմտի խելա
սքն շարթը, ԻՄԱՆ տըր : Խելաս Ալլահըն
պիզտէ իճրա էտէճէյի պիր շէյ տիր . պիզտէ
եաշայաճաղը հայաթ տըր : Պիզ իսէ իման

իլէ քէնտիմիղի անա աշըպ պու ի՛նայէթ վէ
պու հայաթը՝ մուհապպէթ վէ մէսերրէթլէ
գապուլ էտէճէյիդ : Նէ՛ գատար սատէ վէ
նէ՛ գատար թապի՛ի պիր շարթ տըր :

Իմտի իշթէ՛ պիր հայաթ, պիր հայաթ քի
անտէ պիզ էվլատ Ուլլահ օլտըղըմըզը տու
յար վէ Ալլահա փէտէրիմիզէ տէյու եագլա
շըրիդ, պիր հայաթ քի Ալլահըն բուհը տէ
բունիմիզէ կէլիր վէ պիզտէ իսթէմէյի վէ իշ
լէմէյի իճրա էտէր . պիր հայաթ քի անտէ
իրատէթիմիզին իտարէսինի Ալլահա թէսլիմ
էտէրիդ . Օ էմր էտէր վէ պիզ եաշարիդ . Ա
նըն սէվտիյի շէյլէրի սէվլէրիդ . Անըն տիւ
շիւնտիյիւ շէյլէրի տիւշիւնիւրիդ, Անըն իրա
տէթինի իճրա էտէրիդ :

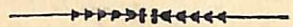
Շու տա սահիհ տիր քի պիզ ֆրիստոսը
էօյրէնտիքճէ պու հագիգաթլար պիզիմ ի
չիւն հայաթ մէպտէլէրի օլմագլէ պէրապէր,
կիթտիքճէ պունլար հայաթըմըզը տահա քեա
միլ պիր սուրէթտէ տօլտուրուրլար : Ալլահ
տահա սէվիլիւլիւ պիր մա՛նատա պիզիմ փէ
տէրիմիզ օլուր վէ տահա տէրին պիր մա՛
նատա պիզ Անըն էվլատը օլուրիդ . տահա
միւքէմմէլ պիր սուրէթտէ Ալլահըն բուհը իլէ
տօլարիդ . վէ տահա պէօյիւք պիր իման վէ
թէսլիմիյէթլէ եաշարիդ :

Իմտի պու հայաթ նա՛սըլ պիր հայաթ
տըր : Անըն գըլմէթի նէ՛ տիր : Օ էլահի հայաթ
պըր . օ էպէտի հայաթ պըր . Օ էօյլէ պիր հայաթ

տրը քի անըն հէր պիր տազըզէսի էպէտի գըյմէթի հա'իզ տիր: Պու հայաթա մալիք օլան պիր քիմնէ հէր ան էպէտի հայաթը եաշայօր:

Իմտի, էյ տօսթըմ, սէն պու էպէտի հայաթա մալիք օլմն'ւջ մը սըն: Պիր հայաթ տրը եաշայօրսըն. լաքին օ նէ՞ ճինս պիր հայաթ տրը: Զէնկի'ն մի սին, Ֆազլի'ր մի սին, սա'ատէթլի' մի սին, միւքէտտէ'ր մի սին, սիւ'ալ պու տէյիլ տիր: Մուգատտէրի իլա-հինին 'ալիմ թէտպիրինտէ նասիպին հէր նէ իսէ, օլ նասիպէ սէն քէնտին նէ՞ գըյմէթ վէ մա'նա վէրմիշ սին: Հայաթընը Ալլահըն վէ Քրիստոսըն պիլկիսի իլէ տօլտուրմն'ւջ մը սըն, եօխսա Ալլահսըզ վէ Քրիստոսը'զ մը սըն: Ասլ սիւ'ալ պու տրը: Հուզուղաթ ը նէֆսանի-յէնի տօյուրմագլէ հայաթընը կէնիշլէնտի-րիյօրսըն տէյիւ զանն էթմէ, օ հայվանի պիր 'էօմր տիր: Վէ, ա'հ, Ալլահ իլէ օլան էպէտի 'էօմր տուրուր իքէն, հայվանի էօմրէ գանա'աթ էթմէք նէ՞ աճընաճագ պիր հալ տրը: Մէզարտան էօթէտէ, սօնսըզ պիր միւտտէթ եաշայաճա'գ մը սըն, եաշամայա-ճագ մը սըն, իլք մէս'էլէ պու տա տէյիլ տիր: Իլք սիւ'ալ շու տրը. պու տիւննետա շի'ոնէ եաշատըղըն 'էօմր էպէտի գըյմէթի' օլան պիր հայաթ մը տրը, տէյիլ մի տիր: Շի'ոնէ էպէտի հայաթա մալի'ք մի սին, տէյիլ մի սին: Ալլահ պիլգէ քէնտի հայաթընը իհսան էթմէք, վէ

պիլգիմ զէմինի հայաթըմըզը քէնտի հուզուր վէ նուրը իլէ թէնվիր վէ թէրֆի' էթմէք իսթէր իքէն. պիլգիմ հայվանի հայաթա ըաղի վէ գանի' օլմամըզ, Ալլահ պու տիւննետա պիլգէ կէնիշ վէ իլահի հայաթ վէրմէք իսթէր իքէն, պիլգիմ զէպուն վէ ինճէ հայաթլար իլէ գա-նա'աթ էթմէմիզ նէ՞ պէօյիւք պիր համա-գաթ տրը: Հիշ պաթագըզլարտա պէօյիւ-յէն զամպագլարը կէօրմի'ւջ մի սինիզ, նէ՞ կիւզէլ փարլարլար, «Մողմոն պիլէ քէնտի տարաթը իլէ անլէրտէն պիրի կիպի կիյին-միշ տէյիլ իտի:» լաքին օլ փարլագ կիւ-զէլ զամպագ շօլ քիրլի չամուրտան տրը, ան-ճագ քի անը զամպագ հայաթը իհեա էյլէ-միշ տիր: Սէն տախի էյ տօսթում, զէմինի վէ թիւրապի սին. լաքին պրագ իլահի հայաթ սէնի իհեա էյլէսին, Հագգ Ալլահը վէ անըն իրսալ էյլէտիյի Յիսուս Քրիստոսը պիլ, օլ զէման սէնին հայաթըն զէմինտէ սէմավի, վէ թիւրապտա իլահի, վէ զէման-տա էպէտի պիր հայաթ օլաճագ տրը:







ՀՀ Ազգային գրադարան



NL0653066

